

Брюксел, XXX г.
[...] (2023) XXX final

РАБОТЕН ДОКУМЕНТ НА СЛУЖБИТЕ НА КОМИСИЯТА

Граждански доклад

придружаващ

Предложение за препоръка на Съвета

„Европа в движение“ — възможности за мобилност с учебна цел за всички

{COM(2023) 719 final} - {SWD(2023) 719 final}

1. Въведение	2
2. Доклад за гражданите от гражданския панел на Европейската комисия относно мобилността с учебна цел.....	3
2.1. Панелът:	3
2.2. Препоръките	3
2.3. Следващи стъпки.....	4
Приложение 1: Окончателни препоръки на Европейския граждански панел относно мобилността с учебна цел.....	6

1. ВЪВЕДЕНИЕ

Настоящият работен документ на службите на Комисията придружава нейното предложение за препоръка на Съвета „Европа в движение — възможности за мобилност с учебна цел за всички“ и включва доклада на гражданите от гражданския панел на Европейската комисия относно мобилността с учебна цел. В приложението са представени окончателните 21 препоръки, отправени от гражданите вследствие на работата на гражданския панел.

2. ДОКЛАД ЗА ГРАЖДАНИТЕ ОТ ГРАЖДАНСКИЯ ПАНЕЛ НА ЕВРОПЕЙСКАТА КОМИСИЯ ОТНОСНО МОБИЛНОСТТА С УЧЕБНА ЦЕЛ

В отговор на окончателните препоръки на Конференцията за бъдещето на Европа, в своето съобщение „Да превърнем визията в конкретни действия“ (от 17 юни 2022 г.) Комисията се ангажира да даде възможност на гражданските групи да обсъждат и отправят препоръки преди някои основни предложения в тази област на политиката.

Третият панел в рамките на **новото поколение граждански панели**¹ беше организиран от генерална дирекция „Образование, младеж, спорт и култура“ съвместно с генералния директор на генерална дирекция „Трудова заетост, социални въпроси и приобщаване“ и генерална дирекция „Комуникации“ между 5 март 2023 г. и 30 април 2023 г. по темата за **мобилността с учебна цел**.

Групата беше свикана в контекста на подготвителната работа по **предложението за препоръка на Съвета относно мобилността с учебна цел, за да може Комисията да се запознае с гледната точка на гражданите** и получи техните препоръки.

2.1. Панелът:

Групата **се състоеше** от 142 произволно избрани граждани, отразяващи многообразието на ЕС по отношение на възраст, пол, социално-икономически произход, образование и географско местоположение (националност и пребиваване в градски/селски райони). Срещите на гражданите се проведоха в продължение на три уикенда, като целта им беше оформянето на препоръки за това как Европейският съюз може да превърне възможностите за мобилност с учебна цел в реалност за всички.

Те бяха **подпомогнати** от професионални модератори и посредници, експерти на Комисията и Комитета за знания, включващ външни експерти.

Обсъжданията в панела бяха съсредоточени върху определянето на целеви групи за мобилност с учебна цел, както и на предизвикателствата и пречките пред достъпа до мобилност с учебна цел. Гражданите обмениха идеи и гледни точки относно начините за преодоляване на тези пречки, които бяха събрани в окончателни препоръки.

2.2. Препоръките

В хода на три сесии в рамките на панела за мобилност с учебна цел гражданите демонстрираха **висока степен на ангажираност и участие** по отношение на разработването на препоръки за предоставяне на възможности за мобилност с учебна цел, достъпни за всички. Те повдигнаха десетки въпроси, за да разберат по-добре как работят действащите схеми за мобилност с учебна цел, по-специално програмата „Еразъм +“, и кои са основните пречки и способстващи фактори за мобилността с учебна цел, които бяха разгледани от експертите. Между сесиите много граждани проучиха допълнително темата за мобилността с учебна цел, включително като се допитаха до своите местни общности, училища и други образователни институции.

В 21-те отправени от панела препоръки, изброени в приложението, е възприет всеобхватен подход за насърчаване на мобилността с учебна цел от страна на държавите

¹ През 2023 г. се проведоха други два граждански панела, съответно за хранителните отпадъци и виртуалните светове.

членки и Комисията. В пет препоръки се подчертава значението на **приобщаващите системи за образование и обучение** и необходимостта всички заинтересовани страни да дадат своя принос, за да се гарантира, че всеки може да се възползва от предимствата на Европа без граници, независимо от своята възраст, степен на образование, произход и финансови средства. Наличието на мерки, които са насочени специално към приобщаването, се възприема като основен фактор за **по-широко и разнообразно участие** в програмите за мобилност с учебна цел.

По време на обсъжданията гражданите подчертаха липсата на осведоменост, по-специално сред възрастните учащи се и учащите се в неравностойно положение, относно съществуващите възможности за мобилност с учебна цел, с които разполагат. Поради това в пет препоръки беше подчертано значението на **популяризирането и на предоставянето на целенасочена информация** на равнището, което е най-близо до учащите се от всички възрасти, включително учащите в неравностойно положение. Четири препоръки също така отдават голямо значение на подобряването на **изучаването на езици**, включително чрез използването на нови технологии, като основен фактор, благоприятстващ мобилността с учебна цел.

Три препоръки се отнасят до **мобилността с учебна цел на служителите**, а останалите четири препоръки се отнасят до признаването на **ролята на преподавателите** в организирането на мобилността с учебна цел; **по-задълбочена интеграция на сектора на професионалното образование и обучение** в целия ЕС; **по-екологосъобразна мобилност с учебна цел** и **по-балансирано разпределение на дестинациите за мобилност с учебна цел**.

2.3. Следващи стъпки

Предложението на Комисията за препоръка на Съвета е съобразено с препоръките на гражданския панел. Целта на предложението е да се **разшири обхватът на възможностите за мобилност с учебна цел**, така че да бъдат обхванати учащите, преподавателите и персонала от всички възрасти в училищното образование, младежкия обмен, професионалното образование и обучение, висшето образование и образованието за възрастни, и да се подкрепи преходът им към пазара на труда и трудовата мобилност. С предложението също така се поставя **силен акцент върху приобщаващата мобилност**. Поради това предложението съответства в достатъчна степен на препоръките на гражданите, по-специално относно разширяването на възможностите за мобилност с учебна цел за хора от всички възрасти и социално-икономически среди; относно насърчаването на недискриминацията и осигуряването на съобразена с нуждите финансова подкрепа. Въпреки че в рамките на програмата „Еразъм +“ вече съществуват възможности за мобилност с учебна цел за тези групи и специални мерки за приобщаване на хора с по-малко възможности, целта на предложението на Комисията е да бъдат предложени още повече възможности за всички учащи се в рамките на широк спектър от схеми за трансгранична мобилност с учебна цел.

В предложението на Комисията също така се подчертава значението на **укрепването на езиковото обучение** на всички етапи от образованието и обучението, за да се създадат възможности за мобилност с учебна цел. По този начин се разглежда препоръката на гражданския панел относно многоезичието в Европа.

Комисията желае също така да отдаде значение на **предоставянето на целенасочена и навременна информация**, препоръчана от гражданите, включително, за да се насърчат държавите членки да създадат посланици на мобилността с учебна цел. Поради това

нейното предложение е съгласувано в достатъчна степен с препоръките на гражданите относно информационните центрове и услуги; относно посланиците за по-мобилна Европа и относно наставниците за посрещане в държавата на местоназначение.

В съответствие с препоръката на гражданския панел за признаване на ролята на преподавателите в мобилността с учебна цел Комисията възнамерява да **насърчава признаването и възнаграждаването на работата на персонала, който подготвя и изпълнява проекти за мобилност с учебна цел**. Предложението на Комисията е също така насочено към това **мобилността с учебна цел да стане по-устойчива от екологична гледна точка**, включително чрез насърчаване на държавите членки да превърнат пътуването с по-устойчиви транспортни средства от и до дестинации за мобилност с учебна цел и по време на периодите на мобилност — неразделна част от опита, свързан с мобилността с учебна цел.

Част от препоръките на панела също така вече се изпълняват донякъде **по линия на „Еразъм +“ и на други програми на ЕС за периода 2021—2027 г.** Например, що се отнася до препоръката да се даде възможност за мобилност с учебна цел на семействата, някои национални агенции по програма „Еразъм +“ предоставят допълнителни средства за индивидуална помощ за студенти с деца. **Онлайн езиковата подкрепа** е отворена за всички участници в дейности за мобилност по програмите „Еразъм +“ и „Европейски корпус за солидарност“. Програмата **ALMA**, финансирана по линия на Европейския социален фонд плюс, осигурява **професионален опит с ментор в друга държава — членка на ЕС**, за млади хора в неравностойно положение на възраст между 18 и 29 години.

Комисията планира да проведе **по време на срещата на високо равнище по въпросите на образованието на 30 ноември среща за получаване на обратна информация, за да информира участниците в гражданския панел относно последващите действия във връзка с техните препоръки.**

**ПРИЛОЖЕНИЕ 1: ОКОНЧАТЕЛНИ ПРЕПОРЪКИ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ГРАЖДАНСКИ ПАНЕЛ
ОТНОСНО МОБИЛНОСТТА С УЧЕБНА ЦЕЛ**

Забележка за непоемане на отговорност: Мненията, представени в настоящия доклад, не са гледните точки на Европейската комисия, а на гражданите, участвали в панела. Той не може при никакви обстоятелства да се счита за официално становище на Комисията или нейните служби.

Препоръка 1

Владеенето на оперативен език (lingua franca) като средство за мобилност с учебна цел

Английският език е утвърден като оперативен език в Европейския съюз. Той е лесно и често използвано средство за комуникация. Ето защо Съюзът следва да препоръча на държавите членки английският да бъде преподаван като първи чужд език. ЕС следва да подкрепя държавите членки по отношение на организирането, субсидирането и финансирането на програми за тези, които желаят да учат английски език. Такива програми следва да бъдат подпомагани както в училищата, така и извън тях. Извънучилищни курсове по английски език на ниски цени следва да се предлагат на хора от всички възрасти. Необходимо е програмата да е добре популяризирана и да мотивира хората да учат английски език.

Обосновка

Общият оперативен език улеснява обмена между народи и култури. Това не противоречи на представата за многоезична Европа. Английският език е лесен за изучаване и вече е широко разпространен особено сред младите хора.

Препоръка 2

Живот в Европа с използване на много езици

Една от най-хубавите характеристики на ЕС са многото му езици. Изучаването на езици разширява миروгледа. Затова препоръчваме да се подкрепят многонационални и многоезични проекти. Не само в училищата, а и извън тях. Това може да се осъществи чрез подпомагане на обмена, особено на учители и стажанти. Хората следва да бъдат насърчавани да участват в мобилността с учебна цел. Тези проекти следва да са насочени към участниците в обмена, по-специално към учителите и стажантите, които се възползват от мобилността с учебна цел. Един от начините за мотивиране на хората да изучават повече езици е чрез предоставяне на финансиране от ЕС. Необходимо е информацията за съществуващите и възможните проекти да бъде по-добре популяризирана и съобщавана.

Обосновка

На учителите следва да се предоставят възможности да разширяват кръгозора си чрез опит в мобилността с учебна цел и да споделят този опит, след като се върнат в училищата си. Участието в мобилността с учебна цел създава стабилна основа за езиковото обучение. Владееенето на много езици улеснява опознаването на различни държави и култури. Това увеличава вероятността участниците да се запознаят с многообразието на Европа. Чрез леснодостъпни програми на ниски цени хора от всички възрастови групи могат да бъдат подпомагани и мотивирани да учат повече езици.

Препоръка 3

Разширяване на съществуващите програми за мобилност с учебна цел, за да включват хора от всички възрасти и социално-икономически слоеве

Препоръчваме Европейският съюз да предостави рамка за схеми за мобилност с учебна цел, която да обхваща хора от всички възрасти. Тази рамка може да е насочена към хора или групи, които се интересуват от мобилност с учебна цел, но не са част от формална институция. Това включва например безработни или търсещи работа лица, както и хора с по-нисък социално-икономически статус. Рамката обаче следва да не се ограничава само до тези групи.

Съществуващите програми, например Европейският корпус за солидарност или Discover EU, следва да бъдат разширени, за да включват хора от всички възрасти, както и да бъдат популяризирани чрез платформа. В идеалния случай хората, които участват в мобилност с учебна цел, следва да имат възможност за настаняване при частно лице. Това поддържа ниски разходи и постига по-тясна връзка и разбиране на чуждите култури и езици. Всички граждани на ЕС следва да могат да кандидатстват за тази програма. Те следва да могат да кандидатстват индивидуално, като ясно посочат учебните си цели.

Обосновка

По този начин се укрепват европейската идентичност и общите европейски стандарти и ценности сред всички слоеве на обществото. По-специално хората, които поради своя произход не са получили достатъчно семейна или социална подкрепа, могат да постигнат межкултурна близост и по-добро межкултурно разбиране чрез разширена програма.

Препоръка 4

Насърчаване на по-тясната интеграция на сектора на професионалното обучение в целия ЕС

Препоръчваме Европейският съюз да създаде по-добра система от стимули за участниците в сектора на професионалното обучение с цел да се насърчи познаването на съществуващите възможности и достъпа до тях. Тези участници включват професионални училища, учащи, занаятчийски сдружения и секторни органи, като национални търговски промишлени палати.

За да се създаде по-добра система от стимули, съществуващите центрове за високи постижения в областта на професионалното образование следва да бъдат по-видими и да насърчават в по-голяма степен мобилността с учебна цел. Горепосочените участници следва да създадат по-тясно интегрирана мрежа, за да се намалят препятствията пред достъпа и да се подобри качеството на професионалното обучение.

Обосновка

Бихме искали да подобрим качеството на европейското професионално обучение, особено във важни приоритетни области като екологичната трансформация, информационната сигурност, комуналните услуги и здравеопазването. Освен това чрез създаването на постоянна и по-практична мрежа по-малките предприятия ще имат по-добър достъп до мобилност с учебна цел. Тази мрежа ще способства и за поддържане на качеството на професионалното обучение. Чрез изпълнението на тази препоръка също така ще се повиши общото ниво на уменията в ЕС и ще се създадат условия за привличане на мозъци в държавите членки.

Препоръка 5

Създаване на условия за мобилност с учебна цел за семейства

Препоръчваме на ЕС да създаде пилотна програма за мобилност с учебна цел между поколенията, която да позволява на няколко членове на семейството да пътуват заедно, като по този начин се обърне внимание на семейните групи.

Препоръчваме да се постави началото на нов пилотен проект, евентуално в рамките на съществуваща програма, в който да се вземат предвид хората с деца. Пилотният проект следва да бъде оценен въз основа на неговата разходна ефективност, за да се прецени дали да бъде разширен.

Обосновка

Тази мярка насърчава диалога между поколенията в Европейския съюз като част от програмите на Съюза за мобилност. Освен това чрез нея се улеснява достъпът до мобилност на хората с малки деца. Това решение създава условия за включване в мобилността на ученици и родители — децата могат да ходят на училище, а родителите да участват в образование и обучение на възрастни.

Препоръка 6

Програма на ЕС за насърчаване на хибридни модели на мобилност с учебна цел за наети лица

Препоръчваме разработването на програма на Европейския съюз, чрез която да се насърчат хибридни модели за мобилност с учебна цел за наети лица.

По линия на програмата наетите лица могат да участват в курсове по различни дисциплини. Курсовете по тази програма следва да бъдат осъществени в рамките на не повече от шест месеца. Курсовете могат да бъдат конкретно свързани с езици, но също така и с теми, свързани с професиите на наетите лица. Чрез такива курсове наетите лица могат да постигнат по-високо равнище на компетентност в избраната от тях професия, включително практически опит. Те могат да завършат част от обучението онлайн, а другата част — в чужбина. За тази цел те посещават образователни институции в чужбина например университети, колежи или центрове за професионално обучение (в зависимост от съществуващите в съответната държава институции). Работодателят е длъжен да освободи наетото лице за периода на стажа в чужбина и за определено време по време на онлайн курса. Освен това работното място на наетото лице трябва да се пази до завръщането му. Работодателят обаче не е длъжен да плаща на наетото лице заплата през това време. Вместо това издръжката на живота в чужбина трябва да се покрива със средства от фонда на ЕС. Трябва също да бъдат покривани разходите за здравно и социално осигуряване.

Обосновка

Когато наетите лица придобиват опит в чужбина, това е от полза за всички — наетото лице получава възможност да израсне в личен и професионален план, от една страна. От друга страна, след завръщането му работодателят ще разполага с по-квалифициран работник или служител. Освен това дружествата се възползват от опита, придобит от наетите лица в чужбина, когато те предават своите знания на колегите си, например чрез обучение.

Изключително важно е да се предлагат хибридни модели. Работещите или хората с деца често могат да пътуват в чужбина само за ограничен период от време. Те се нуждаят от гъвкавостта на хибридните модели. Освен това, ако наетите лица могат да преминават част от обучението онлайн, на работодателите ще се налага да ги освобождават за по-кратко време.

За целите на тази конкретна програма не бихме препоръчали пряк обмен на наети лица между дружества от ЕС поради риска от опити за привличане на работещи и изтичане на мозъци. Изрично искаме да насърчим мобилността с учебна цел, осъществявана чрез образователни институции, а не мобилността на работната сила. Обменът между предприятия обаче може да е ценен в някои отрасли и да бъде улесняван чрез други програми за мобилност с учебна цел.

Препоръка 7

Подобряване на изучаването на чужди езици чрез нови технологии

Европейската комисия следва да инвестира в използването на технологични инструменти (изкуствен интелект) в рамките на мобилността с учебна цел като допълнително средство за изучаване на чужди езици. ЕС следва да инвестира в цифрови технологии, които да подпомагат мобилността с учебна цел наред с присъственото обучение. Настоящата препоръка се отнася за подготовката за мобилност с учебна цел и за самия период на мобилност.

Технологичните инструменти следва да са безплатни. Новите технологии следва да се използват най-вече в ранните етапи на изучаването на чужди езици. Новите технологии следва да се използват така, че да достигнат до всички граждани, които участват в мобилност с учебна цел (например студенти, пенсионери и т.н.).

Европейската комисия следва да допълни съществуващата платформа EU Academy с най-новите разработки в областта на изкуствения интелект чрез приложение. Конкретните приложения на изкуствения интелект могат да включват обучение, обогатяване на речника, синхронен превод и подпомагане на комуникацията между потребители в приложението.

Обосновка

Европейската комисия следва да се възползва от най-новите технологии за подобряване на изучаването на чужди езици в рамките на мобилността с учебна цел. Системите с изкуствен интелект могат да анализират напредъка в обучението и да разработват по-бързо персонализирани програми за обучение в зависимост от нуждите и уменията.

Препоръка 8

Популяризиране и насърчаване на програми за езиково обучение

Европейската комисия следва по-активно да популяризира своите програми за езиково обучение и да насърчава съществуващите програми на национално и регионално равнище.

Целевата група включва всички хора, които желаят да участват в програми за мобилност с учебна цел и да се възползват от съществуващите национални и регионални програми за езиково обучение в държавата по произход и приемащата държава.

I) Преди пребиваването:

ЕС следва да популяризира своите програми за езиково обучение чрез предложения по електронна поща, целенасочен маркетинг в социалните медии и връзки с обществеността.

Следва да се разработи програма за наставничество. Определеният наставник следва да предоставя подкрепа за това как да се подобрят езиковите умения преди пребиваването за мобилност с учебна цел.

Следва да се разработи и програма за посланици — хора, които вече са участвали в мобилност с учебна цел. Посланиците ще предоставят информация и ще популяризират мобилността с учебна цел в училищата, университетите и предприятията, и ще споделят своя опит в изучаването на чужди езици.

II) По време на пребиваването:

Наставникът ще оказва подкрепа на място при пристигане в местоназначението. Програмата за наставничество ще включва културни и езикови компоненти в помощ на човека, осъществяващ в мобилност с учебна цел.

Обосновка

Според статистически данни (Flashbarometer, 2020 г.) изучаването на чужди езици е една от основните пречки, които възпрепятстват хората да участват в схеми за мобилност с учебна цел.

Препоръка 9

Създаване и адаптиране на информационни центрове и услуги по линия на „Еразъм+“

Считаме, че достъпността и хармонизирането на информацията за „Еразъм+“ са от елементи първостепенно значение. Предлагаме да се използват съществуващите инфраструктури, специфични за държавите членки, за да се създадат бюра на „Еразъм+“, което да се извърши чрез пропорционално увеличаване и пренасочване на бюджетни средства от „Еразъм+“ и „Еразъм“ към мобилност на възрастни. Имаме предвид национални и местни инфраструктури, специфични за отделните целеви групи — неработещи, работещи и младежи. Специално внимание отделяме на възрастните там, където те участват в програми за обучение (центрове за заетост, пощи, спортни клубове, социални програми, местни сдружения, центрове за хора с намалена подвижност за възрастни и т.н.). Тези бюра ще се координират от една национална референтна структура, която ще е под шапката на европейския орган и ще бъде отправна точка за разпространение на информацията относно предлаганите услуги до местните бюра. За да се популяризират местните бюра, препоръчваме да се въведе структурирана европейска комуникация на равнище местни бюра, чрез която да се посочва съществуването на тези бюра и предоставяните услуги, като се вземат предвид всички комуникационни канали.

Обосновка

Като се има предвид разнообразието от европейски програми (Eurodesk, Europe Direct и т.н.), достъпността и хармонизирането на информацията за „Еразъм+“ ни изглежда първостепенно важен въпрос. Тези местни бюра могат да предлагат широк спектър от услуги (в координация с националната рамка):

- свързване с мрежа от хора в приемащата страна, които да осигуряват връзка от момента на пристигане (езикова подкрепа, административна информация, съвети за транспорт, настаняване, здравеопазване, психологическа подкрепа и т.н.) и по време на цялото пребиваване, в зависимост от конкретните им потребности;
- специално внимание по въпроса за настаняването — споделена местна база данни с информация за налични, финансово достъпни и препоръчани жилища, като важен акцент следва да е достъпността на тези възможности за настаняване за всички, включително за хората с увреждания;
- специална финансова подкрепа, свързана с конкретните нужди на пътуващото лице — здравни грижи (психологическа и физическа помощ), помощ за гледане на деца и транспорт;
- система за езикова подкрепа преди и по време на обмена;
- създаване на платформа за подкрепа и информацията относно жилищното настаняване и транспортната достъпност за хора със специални потребности, от която тези хора да получават напътствия и съвети по време на пребиваването им.

Препоръка 10

Осигуряване на индивидуална финансова подкрепа за всички хора, които предвиждат да участват в мобилност с учебна цел

Препоръчваме увеличаване на общия бюджет, за да се даде възможност за по-приобщаващо и увеличено разпределение на ресурси за участниците в мобилността с учебна цел (включително студенти, стажанти, наети лица и работници, но също така дружества и по-малки предприятия). На всички следва да се предложи възможност да получат финансова подкрепа, като размерът на тази подкрепа следва да зависи от социално-икономически фактори — издръжка на живота в приемащите държави, финансови възможности на участниците и специални потребности, свързани с физически увреждания и заболявания. Това следва да се осъществи чрез разработване на общи европейски критерии за предоставяне на подкрепа, които ще са насочени към индивидуалния статус и социално-икономическите потребности на лицата, кандидатстващи за мобилност с учебна цел (без да се вземат предвид скали за оценка). Освен това финансова подкрепа ще бъде предоставяна на отделните участници през целия процес. С увеличения бюджет искаме също така да насърчим обмена на наети лица между дружества въз основа на финансовите нужди на наетите лица и в зависимост от големината на дружествата. Служителите, които оценяват хората, предвиждащи да участват в мобилност с учебна цел, следва да получават финансово възнаграждение за своята работа.

Обосновка

По този начин системата за образователна мобилност ще стане по-равнопоставена, приобщаваща и достъпна за всички жители на Европейския съюз и от всички слоеве на обществото, които желаят да участват в мобилността с учебна цел, и ще се премахнат основните финансови пречки пред участието.

Препоръка 11

Посланици за по-мобилна Европа

Препоръчваме създаването на програма за посланици във всяка държава от ЕС. Посланиците ще отговарят за публикуването и популяризирането на съществуващите програми за мобилност с учебна цел. Посланиците ще популяризират мобилността в чужбина сред всички видове целеви групи (деца, студенти, учащи, работници, възрастни хора) и във всички видове организации (училища, университети, дружества, асоциации и др.). Това ще бъде работа на пълен работен ден и ще се заплаща от националните агенции по програма „Еразъм“. Бюджетът на тези агенции ще бъде преразпределен, за да се даде приоритет на работата на посланиците. Този бюджет ще бъде адаптиран към нуждите на държавата (брой жители, брой хора, които вече са бенефициери по програми за мобилност и т.н.).

Посланикът вече ще има опит в мобилността, който да сподели. Той следва да е човек с широки възгледи и да притежава добри комуникационни умения. Посланиците следва да отразяват разнообразието от профили на хората, които могат да заминат в чужбина, така че всяка група да може да се идентифицира с тях.

Възможно е посланикът да остане такъв за дълго време. Насърчава се обаче редовното привличане на нови хора със скорошен опит в мобилността с учебна цел. Ще бъде въведена добра система за оповестяване на програмата за посланици (чрез социални мрежи, рекламни кампании и т.н.).

Обосновка

В много европейски държави хората дори не знаят за съществуващите възможности за мобилност с учебна цел. Хората често са неуверени. Те се страхуват от преживявания в чужбина. Важно е да се предизвика любопитство и да се премахне страхът от пътуване в чужбина. Програма „Еразъм+“ е тясно насочена към конкретни групи, например студенти. Студентите добре разбират как функционира „Еразъм+“, но други групи (ученици) са донякъде изключени от възможностите за мобилност с учебна цел. Има много информация, но тя не достига до хората. Посланиците биха могли да помогнат за свързването на хората с това, което вече съществува. Директният разговор с човек, който да ви успокои и отговори на въпросите ви, е по-ефективен от четенето на документ.

Препоръка 12

Ментори за по-приятелско посрещане в държавата по местоназначение

Препоръчваме хората — участници в схеми за мобилност, да бъдат посрещани приятелски в държавата по местоназначение, като интеграцията им се улеснява от мрежа от наставници. Наставникът е човек от държавата по местоназначение, който има познания за националната култура и желае да помага на новодошлия по време на пребиваването му. Наставникът ще отговаря за подкрепата на пристигащия преди пътуването (информация за настаняване, транспорт, административни процедури и т.н.). Наставникът ще помага на новодошлия по време на пребиваването особено по отношение на местните процедури. Наставникът също така ще помага на пребиваващия да развива социалния си живот в държавата. Тези наставници ще работят на доброволна основа, но част от разходите им ще бъдат възстановявани. Вече съществуват мрежи в подкрепа на интеграцията (ESN, Erasmus Mundus, Europeers и т.н.), но само за студенти. Предлагаме тези мрежи да бъдат укрепени, обединени и разширени, за да включват други групи (деца, работещи, възрастни хора, учаци и т.н.). Със създаването на платформа може да се улеснят контактите между наставници и новодошли.

Обосновка

Хората могат да се почувстват изолирани по време на мобилността за обмен. Благодарение на наставниците те могат да се почувстват по-спокойни и уверени. Наличието на информация преди заминаването в чужбина може да е много полезно и да намали страха от пътуването в чужбина. Хората ще разполагат с цялата информация за държавата по местоназначение и ще знаят, че когато пристигнат, някой ще ги очаква. Това може да успокои както пътуващите в чужбина, така и техните роднини, особено родителите им. Наставниците могат да са особено важни за хората, които пребивават за мобилност с учебна цел в неучебни институции или в селски райони.

Препоръка 13

За по-екологосъобразна мобилност с учебна цел!

Препоръчваме на всички участници в мобилността с учебна цел да се предлагат стимули за по-евтин достъп до екологосъобразен транспорт (когато пътуват до приемащата страна и пребивават в нея). Тези варианти също така ще дадат на участниците възможност да водят по-евтин екологосъобразен начин на живот в държавите по местоназначение, като използват екологосъобразни начини за пътуване до мястото на работа, отседат в екологосъобразни хотели и т.н. Европейската комисия следва добре да оповестява тези екологосъобразни варианти, преди участниците да заминат за държавата по местоназначение.

Обосновка

Тъй като е необходимо участниците в мобилността с учебна цел да бъдат насърчавани с икономически стимули да използват екологосъобразни начини на транспорт при пътуването в друга държава, но и след като вече се намират в тази нова държава.

Препоръка 14

Да се признае ролята на преподавателите в мобилността с учебна цел!

Препоръчваме преподавателите, които подпомагат студентите по време на програмите за мобилност с учебна цел, да бъдат официално признати за „международни координатори“. Те следва да получават възнаграждение за допълнителната работа и отделеното време. Те следва да бъдат лесно разпознаваеми в своята образователна институция, да преминат обучение и да получат сертификат. С това те следва да бъдат насърчени да съветват и помагат на студентите — участници в програми за мобилност с учебна цел, също и във връзка с административните процедури, като същевременно предават европейските ценности и европейската визия. Тези „международни координатори“ следва да се ползват с доверие. Те следва да организират дейности за популяризиране на мобилността с учебна цел през цялата година.

Обосновка

Преподавателите следва да получават висока оценка и признание за допълнителната им работа и за предоставянето на по-добра и по-достъпна информация и напътствия за наличните възможности.

Препоръка 15

Финансова подкрепа за професионалното развитие на наетите лица

Препоръчваме ЕС да предоставя финансови стимули за:

- Малките и средните предприятия, които желаят да изпращат свои работници и служители в чужбина, за да участват в курсове за обучение и предадат придобитите знания на своите колеги и партньори.
- Работниците (включително безработни или хора с несигурна заетост), които осъществяват мобилност с цел обучение в приемащо дружество, за да осъвременят уменията си и напреднат в кариерата. Приемащото дружество получава и официално европейско лого за своя уебсайт.

С финансовата подкрепа ще се покриват постоянните разходи на работниците (например настаняване, транспорт и т.н.). Европейският съюз, дружествата, работникът или центърът по труда могат да съфинансират учебния обмен, така че работникът или дружеството да се отнасят сериозно към него. Размерът на съфинансирането зависи от вида на мобилността с учебна цел и бенефициерите. Такъв учебен обмен може да се осъществява също между частния сектор (например НПО, дружества, организации) и публичния сектор (например институции, ЕС и т.н.), както и между други работни области. Подкрепа за разработването на тези програми могат да оказват синдикални организации и сдружения на работниците.

Обосновка

Това ще даде възможност на всяко дружество, независимо от неговите икономически възможности, да включва свои работници в програми за обмен, за да усъвършенстват уменията си. Освен това всяко дружество, което желае да приеме работник, може да го направи, без да плаща за пребиваването или заплатата на работника.

Препоръка 16

Информация относно мобилността на работниците в Европа

Препоръчваме ЕС да създаде и управлява информационна платформа, посветена на възможностите за мобилност с учебна цел за работници от всички видове сектори (частен, публичен и т.н.). Предназначението на платформата, която следва да бъде общодостъпна, е да свързва дружествата и работниците. Всеки участник регистрира свой портфейл — дружествата, които желаят да бъдат домакини, предоставят информация за предлаганото от тях, а работниците представят как могат да допринесат за обучението и какво целят с него. Платформата ще включва също информация за различните видове налично финансиране и линкове към други съответни сайтове. Работниците, които са участвали в програма за мобилност с учебна цел, следва да представят доклад, с който да споделят своя опит. Тази платформа ще способства за по-доброто координиране на обмена на работници и за по-рационалното и хармонизирано управление на административните процедури.

Обосновка

Посочената платформа ще позволи на работодателите да обменят информация за възможностите и начините за осъществяване на тези видове обмен. Освен това тя ще бъде общодостъпно място, където наетите лица ще могат да се запознават с наличните на пазара възможности за мобилност с учебна цел.

Препоръка 17

Целенасочени информационни кампании за мобилността с учебна цел

Препоръчваме провеждането на по-малки целенасочени информационни кампании за две различни целеви групи: а) подрастващи/студенти и б) възрастни (специалисти, работници и др.). Необходим е отделен подход за всяка група. Първият инструмент, който бихме могли да използваме, са посланици с предишен опит в мобилността с учебна цел, които да я популяризират както сред подрастващите, така и сред възрастните/специалистите, като споделят свои „истории на успеха“. Тази мярка може да е ефективна и за други групи като възрастни хора и т.н. Посланиците могат да са базирани в бюра по кметствата и да посещават училища и други места. Необходимо е да се включи лице, специализирано в техническите и практическите въпроси на мобилността с учебна цел. Вторият инструмент, насочен към студентите и младежите, може да включва хибридни и творчески начини за достигане до тях, например чрез социални медии (хаштагове, онлайн информация и др.) и информационни комплекти на хартиен носител за мобилността с учебна цел. Този вид кампании може да доведе до по-широко разпространение на информацията и до лавинообразен ефект.

Обосновка

Липсата на знания за мобилността с учебна цел прави невъзможно включването на хората в нея. Достъпът до информация ще доведе до разширяване на участието.

Препоръка 18

Мерки и дейности за насърчаване на недискриминацията в областта на мобилността с учебна цел

Като правим разлика между младежите в училищата и възрастните на работното място, съсредоточаваме усилията си върху решаването на проблемите във всяка една от среди. Стремим се към това училищата и работните места да са пространства за подрастващи и специалисти, в които няма дискриминация по отношение на различни фактори като възраст, пол, здраве, сексуална ориентация, вероизповедание и др. За да постигне тази цел, Европейската комисия следва да предостави средства и ресурси на различните участващи страни — приемащите семейства за подрастващите и дружествата и неправителствените организации за възрастните. Необходими са следните дейности: приемащите семейства и дружествата следва да бъдат подготвени за отговорностите си като домакини и да бъдат обучени от хора, специализирани в межкултурните въпроси (омбудсмани). Това е особено важно за по-уязвимите групи. Тези дейности могат да спомогнат за подобряване на опита от мобилността и за максимално ограничаване на дискриминацията. Освен това на семействата и дружествата следва да се предоставят стимули като форма на допълнителна подкрепа.

Обосновка

Важно е да се осигури безопасност и „единство в многообразието“ за участващите в мобилността — учащи и възрастни.

Препоръка 19

Преодоляване на предразсъдъците чрез насърчаване на по-балансирано разпределение на стажовете по програма „Еразъм+“

За да се насърчат гражданите да кандидатстват за по-разнообразни местоназначения по програма „Еразъм+“, препоръчваме действия на две равнища:

1. На институционално равнище на ЕС: препоръчваме Комисията да определи принципи, които институциите — участници в „Еразъм+“, да вземат предвид при вземането на решения и подновяването на споразумения за партньорство с други образователни институции.

В допълнение към това Комисията би могла да разработи и онлайн платформа, в която кандидатите да въведат своите интереси, езици, предпочитания и т.н., след което да получават предложения за местоназначения, които биха били подходящи за тях. Чрез тази препоръчваща система може да се увеличи разнообразието от локации, като хората бъдат насърчавани да се отправят към места, които иначе не биха взели предвид.

2. На равнище държави членки: препоръчваме държавите членки да предприемат действия за увеличаване на броя приемани от тях участници в „Еразъм+“. Държавите членки биха могли да насърчават своите национални образователни институции да предлагат повече курсове на английски език.

Обосновка

Тази препоръка е важна по две основни причини:

Ако някои държави членки или местоназначения се считат за по-малко желани, наличните места в „Еразъм+“ могат да останат неизползвани. За някои страни като Испания желаещите са повече от местата, но ако хората бъдат насърчавани да се отправят към по-разнообразни местоназначения, ще има повече места за участието им в „Еразъм“.

На второ място, когато хората посещават нови места, за които не са имали много информация, или откриват нови култури, това също повишава разбирането им за други култури, помага да се преодолеят предразсъдъците и т.н.

Препоръка 20

Оценка на административните пречки пред наетите лица и работодателите, и на начините за тяхното преодоляване

Препоръчваме Европейската комисия да извърши оценка на пречките, които срещат наетите лица при участието си в програми за мобилност с учебна цел (като социалноосигурителни вноски, пенсии и т.н.). В своята оценка Комисията следва да вземе предвид също потребностите и мотивите на работодателите за това да изпращат свои служители и работници в чужбина. Въз основа на извършената оценка Комисията може да предложи допълнителни мерки за преодоляване на тези пречки.

Обосновка

Съществува риск, особено за работниците, да не могат да заминат в чужбина поради наличието твърде много административни пречки, например свързани със социалното осигуряване или тяхната пенсия. Могат ли те лесно да прехвърлят тези осигурителни плащания между държавите членки? Гражданите следва да бъдат подкрепяни, за да се справят с тези административни трудности. Ето защо препоръчваме Европейската комисия да извърши проучване на тези трудности, за да може те да бъдат преодолявани ефективно.

Препоръка 21

Насърчаване на целенасочена комуникационна стратегия за „Еразъм+“

Препоръчваме след най-много три години всички граждани на ЕС да са запознати с „Еразъм+“. Това следва да се постигне чрез създаването на ефективна комуникационна стратегия, насочена към конкретни групи, които не са запознати и информирани за „Еразъм+“ и Европейския корпус за солидарност. Примери за такива групи са хората с увреждания, работниците, безработните, хората в неравностойно финансово положение, живеещите в селски райони, хората без висше образование, хората в риск от социално изключване и т.н.

Обосновка

Много са съществуващи възможности и програми за мобилност с учебна цел, като например „Еразъм+“ и Европейския корпус за солидарност. Освен това вече са разработени информационни центрове като платформата „Еразъм+“ и приложението „Еразъм+“. Тази информация обаче не е лесно достъпна и не достига до всички съответни групи. Ето защо препоръчваме да се постави цел в рамките на три години всички граждани на ЕС да бъдат обхванати чрез кампании, специално разработени за достигане до конкретни целеви групи, които невинаги имат достъп до наличната в момента информация или не могат да се възползват от нея.

Оценка на препоръките

Гражданите оцениха всички препоръки по скала от 1—6. Стойността 1 означава „категорично се противопоставям на препоръката“ и 6 означава „твърдо подкрепям препоръката“. „Въздържал се“ също беше възможност.

Номер	Препоръка	Среден
1.	Владеенето на оперативен език (lingua franca) като средство за мобилност с учебна цел	5,0
2.	Живот в Европа с използване на много езици	4,8
3.	Разширяване на съществуващите програми за мобилност с учебна цел, за да включват хора от всички възрасти и социално-икономически слоеве	4,8
4.	Насърчаване на по-тясната интеграция на сектора на професионалното обучение в целия ЕС	4,8
5.	Създаване на условия за мобилност с учебна цел за семейства	3,9
6.	Програма на ЕС за насърчаване на хибридни модели на мобилност с учебна цел за наети лица	4,8
7.	Подобряване на изучаването на чужди езици чрез нови технологии	4,4
8.	Популяризиране и насърчаване на програми за езиково обучение	4,9
9.	Създаване и адаптиране на информационни центрове и услуги по линия на „Еразъм+“	4,9
10.	Осигуряване на индивидуална финансова подкрепа за всички хора, които предвиждат да участват в мобилност с учебна цел	4,7
11.	Посланици за по-мобилна Европа	4,9
12.	Ментори за по-приветливо посрещане в държавата по местоназначение	5,0
13.	За по-екологосъобразна мобилност с учебна цел!	4,5
14.	Да се признае ролята на преподавателите в мобилността с учебна цел!	4,8

15.	Финансова подкрепа за професионалното развитие на наетите лица	4,9
16.	Информация относно мобилността на работниците в Европа	5,1
17.	Целенасочени информационни кампании за мобилността с учебна цел	5,0
18.	Мерки и дейности за насърчаване на недискриминацията в областта на мобилността с учебна цел	4,4
19.	Преодоляване на предразсъдъците чрез насърчаване на по-балансирано разпределение на стажовете по програма „Еразъм+“	4,6
20.	Оценка на административните пречки пред наетите лица и работодателите, и на начините за тяхното преодоляване	4,8
21.	Насърчаване на целенасочена комуникационна стратегия за „Еразъм+“	5,0